USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **A. H.**, zastoupena Mgr. Štěpánem Mládkem, advokátem, se sídlem Skořepka 7, Praha 1, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Středočeský kraj a hlavní město Praha,** se sídlem nám. W. Churchilla 1800/2, Praha 3, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o nesouhlasu Městského soudu v Praze s postoupením věci Krajským soudem v Praze,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 54 A 15/2018 **je příslušný** Městský soud v Praze.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně podala dne 30. 1. 2018 ke Krajskému soudu v Praze žalobu z téhož dne, v níž se domáhala ochrany před nezákonným zásahem Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hlavní město Prahu, který spatřovala v tom, že žalovaný potvrdil sdělení o tom, že žádost žalobkyně o nabídnutý pozemek podle zákona č. 229/1991 Sb., je neplatná. Dále žalobkyně žádala o vydání předběžného opatření.

[2] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 1. 2. 2018, č. j. 54 A 15/2018 – 13, postoupil věc Městskému soudu v Praze, neboť dospěl k názoru, že podle zákona o Státním pozemkovém úřadu vykonává Státní pozemkový úřad působnost podle zákona č. 229/1991. Státní pozemkový úřad je správním úřadem s celostátní působností, přičemž je tvořen ústředím Státního pozemkového úřadu a krajskými pozemkovými úřady, které vykonávají činnost v rámci vyšších územních samosprávných celků. Postup při převodu zemědělských pozemků podle zákona č. 229/1991 Sb., spadá do působnosti Státního pozemkového úřadu, kterého žalobkyně označila za žalovaný správní orgán. Krajské pozemkové úřady tvoří součást Státního pozemkového úřadu a nelze na ně pohlížet jako na samostatný správní orgán, neboť jim zákon nestanoví samostatnou působnost podle

zákona č. 229/1991 Sb. Sídlo žalovaného Státního pozemkového úřadu je v Praze, tudíž je podle jeho závěru místně příslušným Městský soud v Praze.

[3] S postoupením věci Městský soud v Praze vyjádřil nesouhlas v souladu s ustanovením § 7 odst. 6 věta druhá zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Městský soud odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 – 58, k němuž je připojena právní věta: „*Pojem správního orgánu je pro účely určení pravomoci a příslušnosti soudů ve správním soudnictví nutno vnímat především v rovině kompetenční – správním orgánem v tomto smyslu, tedy mimo jiné i ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., jenž stanoví pravidla pro určení místní příslušnosti správních soudů, je svazek kompetencí určitého typu. Institucionální uspořádání či dokonce právní osobnost entity, jejíž součástí je uvedený svazek kompetencí, je pro posouzení, zda se u tohoto svazku jedná o správní orgán, zpravidla irelevantní či pouze pomocné kritérium. Pobočky krajských pozemkových úřadů zřízené podle § 2 odst. 4 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu, tedy podle zákonné úpravy účinné od 1. 1. 2013, jsou v případech, kdy rozhodují jako správní orgány prvního stupně v řízeních o pozemkových úpravách, správními orgány v kompetenčním smyslu s územní působností vymezenou organizačním řádem Státního pozemkového úřadu. Správními orgány v kompetenčním smyslu byly i pozemkové úřady podle § 19 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění účinném do 31. 12. 2012. V takových případech je třeba pobočku krajského pozemkového úřadu, resp. okresní pozemkový úřad, považovat za správní orgán prvního stupně, jehož sídlo je určující pro místní příslušnost krajského soudu dle § 7 odst. 2 s. ř. s.*"

[4] Nejvyšší správní soud shledal nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci nedůvodným.

[5] Podle ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s. platí, že „*nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.*"

[6] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 – 58, který se rovněž zabýval vymezením správního orgánu pro účely ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s. podle zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, platí, že „*V rovině kompetenční však o Státním pozemkovém úřadu jako o jednom jediném správním orgánu hovořit nelze. V § 2 odst. 4 zákona o SPÚ je jasně vymezena kompetence krajských pozemkových úřadů rozhodovat jako správní orgány prvního stupně – nikdo jiný než právě krajské pozemkové úřady tak nemůže činit, aniž by došlo ke změně zákona. Podobně je stanovena kompetence poboček krajských pozemkových úřadů rozhodovat ve speciálním případě pozemkových úprav podle § 2 odst. 5 zmíněného zákona. Opět platí, že pobočky krajských pozemkových úřadů musí existovat (tj. je zákonnou povinností, aby byly příslušným právním aktem zřízeny a vymezena jejich územní působnost) a že mají zákonem svěřenu kompetenci, které se samy nemohou vzdát, resp. která jim nesmí být bez změny zákona odňata. Stejně tak je jasně vymezena kompetence ústředí, a sice především být zásadně odvolacím orgánem proti rozhodnutí krajských pozemkových úřadů a v*

těch případech, kdy rozhodují jako orgány prvního stupně pobočky krajských pozemkových úřadů, též proti rozhodnutím těchto poboček.
Územní působnost krajských pozemkových úřadů je stanovena přímo zákonem, a sice tak, že působí v rámci vyšších územních samosprávných celků (viz § 2 odst. 1 in fine zákona o SPÚ), jejichž území je jasně definováno ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, zejména jeho čl. I. a III., a zákony, na něž je tam odkazováno. Podobně je tomu u poboček krajských pozemkových úřadů s tou výjimkou, že konkrétní vymezení územní působnosti poboček není stanoveno přímo zákonem. Má být (viz § 2 odst. 6 zákona o SPÚ) určeno organizačním řádem, který vydává ústřední ředitel Státního pozemkového úřadu s předchozím souhlasem ministra zemědělství. Na tom, že základ územní působnosti poboček krajských pozemkových úřadů je stanoven zákonem, však tato sdílená kompetence ústředního ředitele a ministra zemědělství nic nemění – oba jsou povinni podle zákona spolupodílet se na vydání organizačního řádu a jsou povinni zajistit, aby jeho součástí bylo vymezení jednotlivých poboček a jejich územních obvodů. Jejich uvážení není svěřeno, zda vůbec budou pobočky krajských pozemkových úřadů zřízeny, nýbrž pouze určení, kolik jich bude a s jak konkrétně vymezenými územními obvody. V úvaze o počtu poboček se má promítnout zřejmě zejména potřeba reagovat na místní podmínky a rozložení zatížení příslušnou agendou v rámci jednotlivých krajských pozemkových úřadů.“

[7] Nejvyšší správní soud konstatuje, že žaloba ze dne 30. 1. 2018 směřuje proti Státnímu pozemkovému úřadu, Krajskému pozemkovému úřadu pro Středočeský kraj a hlavní město Praha, neboť žalobkyně brojí proti sdělením tohoto orgánu, že žádost žalobkyně o pozemek je neplatná. Žaloba tedy směřuje proti činnosti tohoto krajského pozemkového úřadu. S touto entitou ostatně Krajský soud v Praze rovněž jednal, když do její datové schránky zaslal usnesení o postoupení věci.

[8] Krajský pozemkový úřad přitom v souladu s výše citovaným usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu představuje samostatný správní orgán, neboť rozhoduje ve věci v prvním stupni, zde o nárocích dle zákona č. 229/1991 Sb. Jedná se tedy o entitu, která je nadaná určitými kompetencemi, tudíž je nutné takovou entitu považovat za správní orgán v kompetenčním („materiálním“) smyslu, a tedy za jednotku relevantní pro určení místní příslušnosti podle ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud se proto nemůže ztotožnit se závěrem Krajského soudu v Praze, že krajské pozemkové úřady tvoří součást Státního pozemkového úřadu a nelze na ně pohlížet jako na samostatný správní orgán, neboť opak odpovídá výše uvedenému názoru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, kterým se zdejší senát s ohledem na postavení rozšířeného senátu musí řídit.

[10] Místní příslušnost proto měla být určena v souladu s ustanovením § 7 odst. 2 s. ř. s. podle sídla Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hlavní město Praha, přičemž Nejvyšší správní soud musel přihlédnout k tomu, že tento správní orgán vykonává působnost pro dva obvody samosprávný krajů – pro Hlavní město Praha a pro Středočeský kraj. K této otázce se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 2. 8. 2016, č. j. Nad 272/2015 – 58, podle kterého *„pravidlo podle § 7 odst. 2 věty druhé s. ř. s., podle něhož se má za to, že správní orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni*

nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany, má sídlo v obvodu své působnosti, lze uplatnit jen za splnění podmínky, že sídlo tohoto správního orgánu je mimo obvod jeho působnosti. Otázka, v které konkrétní části svého obvodu působnosti uplatňoval správní orgán svoji pravomoc, je pro účely uvedeného pravidla irelevantní... Inspektorát České obchodní inspekce pro Středočeský kraj a hlavní město Prahu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, má sídlo v Praze. Obvod jeho působnosti je vymezen územím Hlavního města Prahy a Středočeského kraje. Jestliže je jeho sídlo v Praze, sídlí v rámci obvodu své působnosti. Místní příslušnost krajského soudu se tedy řídí podle § 7 odst. 2 věty první s. ř. s., a nikoli podle jeho věty druhé. Místně příslušným je proto Městský soud v Praze, v jehož obvodu je sídlo Inspektorátu České obchodní inspekce pro Středočeský kraj a hlavní město Prahu." V projednávané věci se jedná o obdobnou situaci, neboť žaloba míří proti správnímu orgánu, který sice vykonává působnost pro dva obvody samosprávných krajů, ale zároveň má sídlo v rámci jednoho ze svých obvodů, a to v Praze. Místně příslušným je proto Městský soud v Praze.

[11] Nejvyšší správní o věci rozhodl s nejvyšším možným urychlením s ohledem na to, že žalobkyně podala návrh na vydání předběžného opatření, o němž má být rozhodnuto v souladu s ustanovením § 38 odst. 3 s. ř. s. bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání. Proto Nejvyšší správní soud účastníky řízení poučil o složení senátu, avšak bez ohledu na běh lhůty podle ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s. o věci přednostně rozhodl.

[12] Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud shledal nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci Krajským soudem v Praze nedůvodným, proto rozhodl podle ustanovení § 7 odst. 6 s. ř. s. tak, že k řízení o návrhu (žalobě) ze dne 30. 1. 2018 je místně příslušný Městský soud v Praze. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu